

Biedrība "Latvijas Mediju ētikas padome"

Ētikas padomes atzinums

Nr. 12/2021

Rīgā, 2021.gada 29.jūlijā

Biedrības "Latvijas Mediju ētikas padome" (turpmāk – Biedrība) Ētikas padome šādā sastāvā: Ētikas padomes priekšsēdētāja vietniece Skaidrīte Lasmane, Ētikas padomes locekļi Guntars Līcis, Aivars Pastalnieks, Baiba Liepiņa, Daiga Sproģe, Aleksandrs Mirlins, Andris Saulītis

konstatē:

[1] Biedrība š.g. 14.jūnijā saņēma Ģirta Cēlāja (turpmāk - Iesniedzējs) iesniegumu par interneta vietnēs tvnet.lv, irlepaja.lv un skaties.lv publicētajiem rakstiem, kuros vēstīts par kriminālprocesu, kurā apsūdzēts Iesniedzējs (turpmāk - Sūdzība).

[2] Sūdzībā norādīts, ka Papildus publiskai informācijai, kas ir pieejama vietnē tiesas.lv par apsūdzībā minētajiem krimināllikuma pantiem, nākamās tiesas sēdes norises datumu un laiku, rakstos ir publicēta arī informācija par celtās apsūdzības būtību. Publicētā informācija ir vienpusēja, balstīta uz žurnālistu un mediju apgalvojumiem un nepierādītiem faktiem, turklāt tie ir minēti apgalvojuma formā bez viedokļiem vai komentāriem, klaji tendencioza un nomelnojoša, neuzklausot mani un neatspoguļojot Iesniedzēja viedokli, kas šobrīd esot radījis maldīgu priekšstatu par Iesniedzēju un Iesniedzēja personību.

[3] Biedrības valde atbilstoši Biedrības Statūtu 6.1.3. punktam pieprasīja papildus informāciju Iesniedzējam, lūdzot norādīt, kuri Biedrības Ētikas kodeksa punkti, Iesniedzējaprāt, pārkāpti Sūdzībā aplūkotojamos mediju materiālos. Iesniedzējs Sūdzību precizējis š.g. 30.jūnijā, norādot, ka pārkāpti Ētikas kodeksa 4.1., 4.2., 4.6.3. punkti.

[4] Ievērojot, ka ziņa sākotnēji publicēta portālā tvnet.lv, Biedrības valde lūgusi Tvnet sniegt viedokli par Sūdzībā aplūkoto situāciju atbilstoši Biedrības Statūtu 6.2.punktam.

[5] Tvnet viedoklī norādīts, ka ziņas pirmavots ir Nacionālā informācijas aģentūra Leta. Tvnet norāda, ka ziņā ir atspoguļota informācija par uzņēmēju, kuru tiesībsargājošās iestādes tur aizdomās par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu – apsūdzēts pēc diviem Krimināllikuma pantiem par izspiešanu un piesavināšanos, kurā iesaistīti arī apsūdzētā uzņēmumi un ārzemju uzņēmumi (tādējādi attiecīgajās valstīs rodas negatīvas priekšstats par investīciju iespējamību Latvijas Republikā, kas vienlaicīgi kaitē Latvijas tēlam), kā arī naudas līdzekļi, kas iespējams tika izspiesti, ir būtiski. Tāpat arī Ziņā ir norādīts, ka Ģ.Cēlāja viens no pārstāvētajiem uzņēmumiem, kas vienlaicīgi figurē lietas materiālos, ir parādā valstij būtisku nodokļu parāda apjomu (nodokļu maksājumi veido valsts finansiālās stabilitātes pamatu un secīgi, ja kāds no uzņēmumiem ir valstij parādā nodokļu maksājumus, tad sabiedrībai ir tiesības būt informētai par to un par uzņēmēju(iem), kas saistīti ar nodokļu parādnieku un tā iesaisti iespējams pretlikumīgajās darbībās).

Ievērojot konstatēto, Biedrības Ētikas padome:

secina:

[6] Ētikas padome vērs uzmanību, ka nedz normatīvie akti, nedz Biedrības Statūti vai Ētikas kodekss nedod tai tiesības sniegt apstākļu juridisko vērtējumu un pārbaudīt Sūdzībā aplūkotās situācijas atbilstību normatīvo aktu prasībām. Biedrības Ētikas padome Sūdzībā norādīto vērtē atbilstoši Biedrības Ētikas kodeksa nosacījumiem.

[6] Ētikas padome Sūdzībā aplūkotajā mediju materiālā nekonstatē Biedrības Ētikas kodeksā nostiprināto principu pārkāpumus. Ētikas padome vērs uzmanību, ka aplūkotajā gadījumā Ētikas padomes rīcībā nav, kā arī tai nav iespējas iegūt pietiekamu informāciju, lai vērtētu pirmstiesas izmeklēšanas gaitā iegūtos pierādījumus un rakstā iekļautajā apsūdzības atreferējumā norādīto ziņu atbilstību patiesībai.

[7] Ētikas padome uzsver, ka raksta, kurš apraksta tiesvedības procesu, neapšaubāmi un nepārprotami norāda, ka lietā pastāv strīds par iesniedzēja vainu tam inkriminētajā apsūdzībā. Tādējādi nav konstatējams, ka rakstā būtu pārkāpti Ētikas kodeksa 4.1., 4.2., 4.6.3. punkti.

[8] Ētikas padome vērs uzmanību, ka Ētikas padomes kompetencē nav juridisku strīdu izvērtēšana pēc būtības. Gadījumā, ja Ētikas padomei tiktu lūgts sniegt faktisko apstākļu atbilstību tiesību normām, lai gūtu pārliecību par nepatiesu ziņu izplatīšanu no medija puses, Ētikas padome faktiski rīkotos tiesas vietā, spriežot par aplūkotā jautājuma juridiskajiem apstākļiem. Ievērojot visu iepriekš minēto, Ētikas padome vērs uzmanību, ka tās kompetences ietvaros nevar saskatīt ar profesionālo mediju ētiku saistītu problemātiku, kas būtu par pamatu Biedrības Ētikas kodeksa pārkāpuma vai pārkāpuma pazīmju konstatēšanai.

Ievērojot secināto, Biedrības Ētikas padome

atzīst:

- 1) Iesniedzēja Sūdzībā norādītajos rakstos nav konstatējams Biedrības Ētikas kodeksa pārkāpums;
- 2) Ētikas padomes atzinums nosūtāms iesniedzējam un informācija izplatāma atbilstoši Biedrības Statūtu 6.6. punktam;
- 3) Atzinums publicējams Biedrības interneta vietnē.